

Розробник: Мельничук Анатолій Леонідович, доцент кафедри економічної та соціальної географії, кандидат географічних наук

ЗАТВЕРДЖЕНО

«17» червня 2021 року

Завідувач кафедри

д.т.б. проф. Костянтин МЕЗЕНЦЕВ

Протокол № 15 від

«17» червня 2021 року

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від «30» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії Н.К. доц. Наталія КОРОГОДА

«30» серпня 2021 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати в студентів здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері суспільно-географічного картографування та виробити практичні навички використання та формування застосування картографічних творів суспільно-географічного змісту.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. успішне опанування дисциплін «Суспільна географія», «Вступ до урбаністичних студій», «Картографія з основами топографії»;
2. знання теоретичних основ суспільної географії, картографії, урбаністики;
3. володіння елементарними навичками складання електронних карт, розробки та використання ГІС.

3. Анотація навчальної дисципліни: Надається характеристика основних принципів, засобів, способів і прийомів складання та використання карт суспільно-географічної тематики, які забезпечують аналіз та синтез знань щодо просторової впорядкованості даних та інформації та територіальної організації суспільства розрізі таких основних питань: інструментарій складання та використання картографічних творів суспільно-географічної тематики; зміст, показники галузевих та синтетичних суспільно-географічних картографічних творів; застосування картографічних творів суспільно-географічної тематики.

4. Завдання:

сформувати навички використання геоінформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 5), здатність до проведення досліджень із використанням ГІС-інструментів та технологій, картографування на відповідному рівні (ЗК 6)

здатність до пошуку, оброблення та аналізу географічної інформації з різних джерел (ЗК 7), здатність працювати автономно, самостійно складати карти суспільно-географічної тематики, ГІС (ЗК 9); здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів (ДЗЗ) і технологічних та програмних засобів (ГІС-платформи) у польових і лабораторних умовах (СК3); здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання на базі застосування ДЗЗ та ГІС аналізу і моделювання (СК6).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	місце суспільно-географічної картографії в системі географічних наук та зв'язки з іншими науками.	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>семінарські заняття, тематичні контрольні роботи, залік</i>	4%
1.2	теорії, принципи та методи складання карт суспільно-географічної тематики	<i>лекції, самостійна робота</i>		6%
1.3	засоби та способи суспільно-географічного картографування	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		4%
1.4	способи та прийоми, показники	<i>лекції, семінарські</i>		4%

	картографування населення	<i>заняття, самостійна робота</i>		
1.5	способи та прийоми, показники картографування господарства	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		4%
1.6	способи та прийоми, показники картографування промисловості	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		4%
1.7	способи та прийоми, показники картографування сільського господарства	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		4%
1.8	способи та прийоми, показники соціальної сфери	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		4%
1.9	способи та прийоми, показники картографування виробництва	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		4%
1.10	способи та прийоми, показники складання прогнозних карт	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		4%
1.11	використання карт суспільно-географічної тематики	<i>лекції, самостійна робота</i>		4%
1.12	застосування карт суспільно-географічної тематики	<i>лекції, самостійна робота</i>		4%
2.1	володіння способами і прийомами складання та використання карт, пошуку обробки та аналізу інформації з різних джерел	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		
2.2	володіння методами підбору матеріалів для складання суспільно-географічних карт, їх обробки і представлення	<i>лекції, практичні заняття, самостійна робота</i>		
2.3	володіння навичками застосування методів картографічного відображення якісної та кількісної інформації при створенні картографічних зображень	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>	<i>семінарські заняття, тематичні контрольні роботи, залік</i>	до 30%
2.4	розробляти додаткові та ілюстративні матеріали карти	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		
2.5	розробляти легенди карт суспільно-географічної тематики	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		
2.6	розробляти картографічну основу для стратегування та прогнозування розвитку території з використанням інформаційних технологій	<i>лекції, семінарські заняття, самостійна робота</i>		
3	комунікація: вироблення у студентів практичних навиків складання використання та застосування карт суспільно-географічної тематики; підготовки та застосування	<i>семінарські заняття</i>	<i>семінарські заняття, залік</i>	до 20%

	картографічної основи для стратегування та прогнозування розвитку території із залученням прийомів отримання, зберігання й опрацювання просторових даних їх представлення у вигляді ГІС			
--	---	--	--	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	1.11	1.12
Програмні результати навчання (назва)												
Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук (P05)				+	+	+	+	+	+	+	+	+
Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук (P06)				+	+	+	+	+	+	+	+	+
Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер (P08)	+	+	+									

7. Схема формування оцінки

7.1 Форми оцінювання. Рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами написання письмових контрольних робіт, виступів на семінарах, заліку.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1.1 – 1.12 (знання)** – до 4% за кожен (за **1.2.** – до 6%);
- результати навчання – **2.1-2.6 (вміння)** - до 30%;
- результати навчання – **3 (комунікація)** - до 20%;

7.1. Організація оцінювання.

Дисципліна передбачає 2 змістовні частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій та семінарських занять. Упродовж семестру після завершення відповідних тематичних блоків проводяться дві письмові тематичні контрольні роботи із відкритими питаннями. За кожну тематичну контрольну роботу студенти можуть набрати максимум по 15 балів (разом 30 балів). Оцінювання здійснюється впродовж семестру усіх видів робіт, включаючи і самостійну роботу.

За результатами поточного контролю та написанням тематичних контрольних робіт виставляється сума балів за окрему змістовну частину. **За кожною із змістовних частин** студент може отримати до **30 балів** (15 балів тематична контрольна робота та 15 балів робота на семінарських заняттях). Таким чином, студент за дві змістовні частини та за написання і захист курсової роботи студент в сумі може отримати **до 60 балів**.

Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум – **20 балів** до складання заліку не допускаються. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – **35 балів**.

Підсумкове оцінювання відбувається у формі **заліку**: максимальна кількість балів на заліку - **40 балів**, мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових – **24 бали** (60% максимальної кількості балів, відведених на залік).

7.3. Шкала відповідності

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Тема лекції	Кількість годин		
		лекції	семінарські роботи	самостійн а робота
1	Об'єкт-переметне поле вивчення суспільно-географічної картографії	2		4
2	Основні інструменти складання карт суспільно-географічної тематики	4	2	4
3	Картографування населення та населених пунктів	2	2	4
4.	Картографування населених пунктів	4	2	4
5.	Картографування міст. Зонінг міста	4	2	4
6.	Картографування метрополітенських регіонів	4	2	5
7	Картографування об'єктів промисловості	2	2	4
8.	Картографування сфери обслуговування	2	2	4
9.	Картографування суспільно-географічних районів. Загальноекономічні карти	2	2	4
10.	Використання карт суспільно-географічної тематики	2		4
11.	Сфера застосування карт суспільно-географічної тематики	2		4
	Всього	30	14	45
	РАЗОМ			90

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

лекцій – 30 год.,

семінарські заняття – 14 год.,

самостійна робота – 45 год,

консультації – 1 год.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Суспільно-географічна картографія: навчально-методичний посібник / Е.Л. Бондаренко, А.Л. Мельничук, В.А.Запотоцька. Київ, Видавець Кравченко Я.О., 2021. 123 с.

Додаткова:

1. Бондаренко Е. Л. Географічні інформаційні системи: навчальний посібник. К.: СПТ “ТОВ “Бавок”, 2011. 160 с.
2. Бондаренко Е. Л. Картографічне моделювання суспільно-географічних процесів: текст лекцій та методичні вказівки до виконання практичних робіт. Вінниця: ДП “ДКФ”, 2004. 40 с.
3. Національний атлас України. Ред. Л. Г. Руденко. К.: ДНВП “Картографія”, 2007. 440 с.
4. Visualization in modern cartography. Alan M. MacEachen, D. R. Fraser Taylor. 1996. 345 с.
5. Thematic Cartography and Geovisualization. Terry A. Slocum and other. Pearson Prentice Hall, 2009. 561 p.
6. Kraak M.J, Ormeling F.J. Cartography: Visualization of Geospatial Data, 2013. 193 с.
7. Michael P. Peterson. Interactive and Animated Cartography. University of Nebraska at Omaha, 2005.